

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 172

van **WILLEM-FREDERIK SCHILTZ**

datum: 5 december 2017

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**

VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Vallei van de Aa Oud-Turnhout - Overstromingsgebied

Om te leven met water en niet onder water worden overstromingsgebieden afgebakend. Zo is er nu sprake van een overstromingsgebied in de Aa-vallei in Oud-Turnhout. Dit zou zijn tussen Ravels en het centrum van Oud-Turnhout.

Over dit geplande overstromingsgebied stel ik graag de volgende vragen.

1. Wat zijn de redenen waarom er is gekozen voor het gebied tussen Ravels en het centrum van Oud-Turnhout?
2. Is de minister op de hoogte van het protest van de eigenaarsvereniging De Zwarte Specht?
3. Heeft de minister van hen een officieel protest ontvangen?
4. Hoe schat de minister het gevaar in van sluipende besluitvorming, in casu de stapsgewijze aanduiding als overstromingsgebied, waardoor uitbatings- en of gebruiksmogelijkheden van privé-eigenaars aangetast kunnen worden? Op welke punten krijgen privé-eigenaars inspraakrecht? Is een openbaar onderzoek hier niet aangewezen?
5. Acht de minister het in voorkomend geval aangewezen tot onteigening over te gaan?
6. Hoe staat de minister tegenover het voorgestelde alternatief om een deel van het natuurgebied De Liereman als overstromingsgebied aan te duiden?
7.
 - a) Wat zijn volgens de minister de mogelijkheden/alternatieven om privé-eigenaars te betrekken bij (realiseren van doelstellingen natuurbehoud) en werd er afdoende gebruik gemaakt van deze mogelijkheid?
 - b) Hoeveel van dergelijke overeenkomsten werden gesloten?
 - c) Welke sectoren worden voornamelijk betrokken bij dergelijke overeenkomsten?
 - d) Op basis van welke parameters worden dergelijke overstromingsgebieden aangeduid?

- e) Acht de minister het raadzaam ook privé-eigenaars te betrekken bij dergelijke overeenkomsten? Welke bottom-upstimuli reikt de minister momenteel aan voor privé-eigenaars?

8. Wat zijn de redenen van beoordeling van de minister van vraag 6?

ANTWOORD

op vraag nr. 172 van 5 december 2017

van **WILLEM-FREDERIK SCHILTZ**

1. Om de wateroverlast langsheen de Aa ter hoogte van Turnhout en ook meer stroomafwaarts langsheen de Aa (het deel onbevaarbare waterloop 1ste categorie) aan te kunnen pakken, bleek het noodzakelijk om ook stroomopwaarts te gaan zoeken naar zones voor extra waterberging. Voorbereidend studiewerk had in eerste instantie geleid tot de afbakening van een overstromingsgebied van ongeveer 10 hectare helemaal stroomopwaarts ter hoogte van de Lage Mierdse Weg. Enerzijds bleek dit scenario maar een beperkt effect te hebben op de waterpeilen ter hoogte van bebouwde zones (te ver stroomopwaarts gelegen) en anderzijds was er de ongerustheid dat deze realisatie zou interfereren met de afspraken die waren gemaakt in het Lieremanakkoord. Er is door de provincie dan ook uiteindelijk gekozen om de noodzakelijke bijkomende waterbuffering te laten aansluiten op de afspraken van het raamakkoord "De Liereman".
- 2-3. Neen.
4. Door aan te sluiten bij het Raamakkoord De Liereman en de hieraan gekoppelde natuurinrichting is ruim inspraak en openbaar onderzoek voorzien. Privé-eigenaars zullen immers meerdere malen hun eventuele bezwaren kunnen uitbrengen: meer bepaald tijdens het openbaar onderzoek naar aanleiding van het projectrapport van het natuurinrichtingsproject De Liereman en de openbare onderzoeken van één of meerdere omgevingsvergunningsaanvragen ter realisatie van deze overstromingsgebieden. Ten slotte zal er ook een openbaar onderzoek georganiseerd worden in functie van het later op te stellen gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, voorzien in het Raamakkoord De Liereman.
5. Het is niet de bedoeling om alle percelen in het overstromingsgebied aan te kopen of te onteigenen. Andere instrumenten, zoals vrijwillige grondverwerving, uitruiling of vergoedingen worden bij voorkeur ingezet. Onteigening zal pas ingezet worden als andere instrumenten ontoereikend blijken te zijn én enkel als eigendomsverwerving noodzakelijk is. Daarnaast kunnen diverse landbouwpercelen in het overstromingsgebied een normale landbouwuitbating blijven hebben (overstromingen pas bij een storm met een terugkeerperiode van 5 jaar).
- 6+8. De overstromingszones worden door de provincie gelokaliseerd in de vallei van de Aa, die gelegen is in de SBZ-V BE2101538 (Arendonk, Merksplas, Oud-Turnhout, Ravels en Turnhout) en deelgebied 1 (Liereman-Korhaan) van de SBZ-H BE2100024 (Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout). Waar overlap is met de speciale beschermingszones, moet onderzocht worden in een passende beoordeling of de voorziene waterretentie geen significant negatief effect heeft op de gunstige instandhouding van de Europese natuurdoelen waarvoor het gebied is aangemeld. Het natuurgebied De Liereman in het SBZ-H BE2100024 "Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout" is hoofdzakelijk aangemeld voor voedselarme habitats (vnl. heide, vennen, ...). Overstroming met water uit de Aa is hier, gezien de voedselrijkdom van het water, niet aangewezen. Het gebied van de Liereman heeft op zich wel een waterbufferend vermogen dat nog versterkt zal worden door een aantal ingrepen. Het hemelwater dat terecht komt in het gebied van de Liereman zal immers opgehouden en slechts vertraagd afgevoerd worden.

7. a) De realisatie van de Europese natuurdoelen staat of valt met overleg en een vlotte samenwerking tussen verschillende betrokken partijen. In overleg tussen het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), het middenveld (terreinbeherende verenigingen, landbouworganisaties, Landelijk Vlaanderen (private eigenaars), Voka, Unizo,...) en de betrokken Vlaamse administraties werd een globaal overlegtraject voor het hele IHD-proces opgezet. Elke speler kreeg en krijgt daarin een volwaardige rol. Private eigenaars die mee de Europese doelen concreet willen realiseren, komen in aanmerking voor een Investeringssubsidie Natuur (ISN).
- b) In 2017 werden er 53 ISN-projecten toegekend.
- c)+e) De ISN richt zich op zowel privé-eigenaars als privaatrechtelijke personen en lokale besturen.
- d) Er wordt gezocht naar een locatie en inrichting van overstromingsgebieden die de grootste daling in de waterpeilen genereert ter hoogte van bebouwde zones meer afwaarts (1ste categorie). Verder werd beslist om de overstromingsgebieden zoveel mogelijk in te richten in de vallei van de Aa die nu al zeer nat is en minder waardevol voor de landbouw.